

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/148/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1214208363
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1214208363.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Romana Majerského a Mgr. Patricie Skotnickej, v sporovej veci žalobcu: Centrop s.r.o., Svätoplukova 30, Bratislava, IČO: 36 710 148, zastúpeného Bukovinský & Chlipala, s.r.o., Svätoplukova 30, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Chlumeckého 2, Bratislava, o náhradu škody 41.452,57 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 19C/80/2014-151, zo dňa 13.3.2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanej priznáva proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie žalobu zamietol; žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie uviedol, že žalobou doručenou súdu 3.4.2014 sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 41.452,57 eura s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci; na tom skutkovom základe, že ako kupujúci uzatvoril 23.1.2007 s predávajúcimi V. F., Č.. H. XX, N., zomrelou 30.3.2008 a A. F., Č.. H. XX, N., zomrelým 5.4.2008, kúpnu zmluvu vo vzťahu k nehnuteľnosti zapísanej na U. S. Č. XXXX, S. Z. G. pre C. O. Z. N., M. Z. P. A. G. - „Z. A. Č. XXXX, P. S. X.XXX O.2., W. A.: P. A., G.Á. Ú. W. D. S., P. N. L., P. N. - O. Č. W. D. S. (ďalej aj ako „Pozemok“). Vklad vlastníckeho práva k Pozemku do katastra nehnuteľností v prospech žalobcu bol povolený rozhodnutím žalovanej o povolení vkladu vlastníckeho práva číslo V-1653/07, zo dňa 31.1.2007. Žalobca sa pred kúpou nehnuteľnosti oboznámil s jej právnym stavom prostredníctvom výpisu z U. S. Č. XXXX, evidovaného pre katastrálne územie W. D. S. G. X.X.XXXX, na základe ktorého mal za preukázané, že predávajúci V. F. V. A. F. boli podielovými spoluvlastníkmi Pozemku. Na liste vlastníctva číslo XXXX, vedeného pre G. Ú. W. D. S., na ktorom bol v časti B ako vlastník Pozemku uvedený žalobca, sa v roku 2010 objavila obmedzujúca poznámka, na základe ktorej zistil, že hodnovernosť údajov o jeho vlastníckom práve k Pozemku bola spochybnená duplicitou vlastníctva; jednalo sa jednak o jeho výlučné vlastníctvo a duplicitne aj o výlučné vlastníctvo F. A., evidované na liste vlastníctva číslo XXXX, avšak vedeného pre katastrálne územie R. N., na základe osvedčenia o dedičstve č. 23D/834/2003. Z odôvodnenia žaloby ďalej vyplýva, že Okresný súd Bratislava IV rozsudkom č.k. 19C/81/2010-79, zo dňa 23.6.2011, v znení doplnacieho rozsudku č.k. 19C/81/2010-103, zo dňa 24.1.2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 6Co/212/2013-113, zo dňa 6.5.2013, návrh žalobcu v konaní o určenie vlastníckeho práva k Pozemku zamietol a zároveň určil, že výlučným vlastníkom Pozemku je F.. F. A., D.. XX.X.XXXX, M.na F. XX, N.. Uvedený rozsudok Okresného súdu Bratislava IV nadobudol

právoplatnosť 10.6.2013; týmto dňom prestal byť žalobca vlastníkom Pozemku. Mal za to, že keďže reálne nemá ani kúpnu cenu, ktorú za Pozemok zaplatil a nie je ani vlastníkom Pozemku za vzniknutú škodu vo výške zaplatenej kúpnej ceny za Pozemok v sume 41.452,57 eura, zodpovedná je žalovaná; preto si ju voči nej uplatnil v tomto konaní titulom náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci.

3. Súd prvej inštancie na úvod skonštatoval, že rozsudkom č.k. 19C/80/2014-93, zo dňa 24.3.2015, vo veci rozhodol tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 41.452,57 eura s úrokom z omeškania 5,25 % ročne od 8.3.2014 do zaplatenia, ako aj trovy konania 20 eur za zaplatený súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia 5.554,32 eura. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná; argumentovala, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jej námietkou, že žalobca sa mal v prvom rade domáhať vydania bezdôvodného obohatenia od osôb, ktoré sa na jeho úkor obohatili; v rámci zásady, že nikto nemôže na iného previesť viac práv než má, V. F. V. A. F. nemohli sporný Pozemok predať žalobcovi kúpnu zmluvou z 23.1.2007, pretože v tom čase už neboli jeho vlastními. Kúpna zmluva z 23.1.2007 je preto absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka; táto skutočnosť bola potvrdená rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/212/2013, zo dňa 6.5.2013. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia, podľa ktorých má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia prednosť pred právom na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, t.j. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cz/110/84, zo dňa 16.4.1985, nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 165/2012, zo dňa 13.2.2013, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/11/2008, zo dňa 22.5.2008, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/142/08, zo dňa 26.1.2009, citované podľa uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 176/2009, zo dňa 7.7.2009. Ďalej namietala, že rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva číslo V-1653/2007, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva k Pozemku v prospech žalobcu, nebolo žiadnym opravným prostriedkom zrušené, ani v žiadnom konaní nebola vyhlásená nezákonnosť tohto rozhodnutia, prípadne nesprávnosť úradného postupu a preto absentuje jeden zo základných predpokladov uplatneného nároku na náhradu škody; upriamila pozornosť na závery slovenskej i českej súdnej praxe, podľa ktorej pokiaľ správny orgán vyhodnocuje predložené listiny, resp. posudzuje podmienky pre vydanie určitého rozhodnutia, jeho prípadné pochybenie v rámci tejto činnosti sa prejaví v obsahu vydaného rozhodnutia a z hľadiska zodpovednosti za škodu možno zvažovať iba zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Bola názoru, že touto súdnou praxou sa súd prvej inštancie dôsledne neriadil, keď v konečnom dôsledku povinnosť žalovanej nahradit škodu odvodil z nesprávneho úradného postupu. Súdu prvej inštancie taktiež vytýkala, že sa neriadil ani judikatúrou, podľa ktorej protiprávne konanie, rozhodnutie alebo postup musí byť bezprostrednou príčinou škody, aby mohla byť daná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím (alebo nesprávnym úradným postupom) a vznikom škody. Napokon uviedla, že nesprávnymi zápsmi do katastra nehnuteľností, ktoré namietal žalobca, mu nebola spôsobená žiadna škoda, nakoľko zápisy sa ho bezprostredne nedotýkali; žalobcu sa bezprostredne týkalo iba rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva k Pozemku, ktoré však nebolo pre jeho nezákonnosť nikdy zrušené.

4. Na odvolanie žalovanej, Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením č.k. 3Co/248/2015-127, zo dňa 27.10.2017, napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava II zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Súd prvej inštancie po vrátení veci na ďalšie konanie vec opätovne prejednal a súc viazaný právnym názorom Krajského súdu v Bratislave rozhodol napadnutým rozsudkom č.k. 19C/80/2014-151, zo dňa 13.3.2018, tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu mal za preukázané, že 24.1.2007 bol Správe katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu doručený návrh na vklad vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej 23.1.2007 medzi predávajúcimi: A. F., F. F. V. V. F., F. B., P. N. Č.Z.. H. XX, N. a kupujúcim: Opera Reform Alfa s.r.o., Trenčianska 56/A, Bratislava, ktorej predmetom bol Pozemok. Rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva číslo V-1653/07 na základe predmetnej kúpnej zmluvy nadobudlo právoplatnosť 31.1.2007.

6. Na ozrejmienie právnej stránky zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom súd prvej inštancie poznamenal, že tomu zodpovedajúce právo na náhradu škody nie je v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jeho uplatnenie. V tejto súvislosti ďalej objasnil, že nevyhnutným predpokladom na vznik zodpovednosti za škodu je existencia rozhodnutia, ktorým v konkrétnej veci orgán verejnej moci aplikuje pravidlo právnej normy na ním posudzovaný prípad

a rozhoduje tak o právach a povinnostiach individuálnych subjektov. Argumentoval tým, že podľa § 6 ods. 1, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. je ďalšou nevyhnutnou podmienkou, aby bolo právoplatné alebo bez ohľadu na právoplatnosť vykonateľné rozhodnutie ako nezákonné zrušené či zmenené, lebo inak by súčasťou existenciou nezákonného rozhodnutia (bez zrušenia) a rozhodnutia priznávajúceho zodpovednostný nárok na základe jeho nezákonnosti, dochádzalo k rozdielnemu posúdeniu tej istej otázky a k vytvoreniu nekonsolidovaného právneho stavu. Vzápätí vyslovil záver, že v prejednávanej veci nebolo preukázané, že by právoplatné rozhodnutie Okresného Ú. N. L., G. P. bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, nie je teda splnená rozhodujúca podmienka vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

7. Ďalej poukázal na to, že žalobca nepreukázal bezúspešné domáhanie sa úhrady pohľadávky voči subjektu, ktorý získal prospech a je povinný ho vydať; z uvedeného dôvodu nebol splnený ani tento predpoklad vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, vyplývajúci z ustálenej súdnej judikatúry (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vydané pod sp. zn. 4Cz 110/84, ktoré je vzhľadom na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 199/2005, zo dňa 31.5.2006, naďalej aplikovateľné, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR vydané pod sp. zn. 25 Cdo 1404/2004), podľa ktorej nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., ako aj zákona č. 514/2003 Z.z. môže byť v civilnom súdnom konaní úspešne uplatnený voči štátu až vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi iným titulom, napr. titulom vydania bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať. Na uvedenom základe súd prvej inštancie za použitia čl. 46 ods. 3 a ods. 4, čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, § 6 ods. 1 a ods. 3, § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., § 31 ods. 1 a ods. 2 a § 42 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z.; žalobu v celom rozsahu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že napriek tomu, že žalovaná bola v konaní plne úspešná, súd žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov konania neuplatnila z dôvodu, že jej žiadne nevznikli.

8. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť. Na základe podstatného zhrnutia skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) možno uviesť, že v ňom namietal nesprávne právne posúdenie veci, ďalej súdu prvej inštancie vytykal, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Bol názoru, že z vykonaných dôkazov vyplynulo, že zo strany žalovanej došlo k nesprávnemu úradnému postupu, čoho priamym dôsledkom bol vznik škody na jeho strane, ktorá bola čo do dôvodu a výšky riadne preukázaná. Pokiaľ sa jedná o nesprávny úradný postup žalovanej, ten podľa žalobcu spočíval najmä v nedodržíaní § 8 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 265/1992 Zb. a § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 266/1992 Zb., konkrétne nesprávny postup pri zápise dedičského uznesenia č. D 225/93, zo dňa 29.4.1993, keď žalovaná ako správny orgán na úseku katastra nehnuteľností Pozemok zapísala do katastrálneho územia R. N., i keď identifikácia parciel určovala, že Pozemok sa nachádza S. W. D. S.. Dôvodil tým, že žalovaná mala predmetné dedičské uznesenie (ktoré obsahovalo zrejme nesprávnosti) vrátiť tomu, kto ho vyhotovil a určiť lehotu na odstránenie chýb; zdôraznil, že sama žalovaná v stanovisku Správy katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu zo dňa 18.3.2011 k predmetnej veci uviedla, že došlo z jej strany k pochybeniu; vzápätí poukázal na svedeckú výpoveď M.. G., ktorá u žalovanej vykonáva prácu vkladárky, že ak v spise bola identifikácia parciel, žalovaná ako správny orgán na úseku katastra nehnuteľností mala vyzvať súd, ktorý vydal dotknuté uznesenie o dedičstve, aby údaje v rozhodnutí upravil, pričom ak tak neurobila a zapísala parcelu do nesprávneho katastrálneho územia napriek priloženej identifikácii parciel, postupovala žalovaná nesprávne. Žalobca ďalej namietal, že nesprávny úradný postup žalovanej spočíval aj v nedodržíaní § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. v tom zmysle, že žalovaná, resp. vkladár žalovanej v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva žalobcu k Pozemku riadne nepreskúmal oprávnenie prevodcov nakladať s Pozemkom; mal za to, že pri riadnom postupe podľa katastrálneho zákona mal zistiť (napr. identifikáciou parciel), že vlastníctvo k Pozemku je zapísané duplicitne, t.j. že Pozemok je vedený súčasne aj v inom katastrálnom území a katastrálne konanie mal následne prerušiť podľa § 31a cit. zákona. Ďalej argumentoval, že žalovaná sa dopustila nesprávneho úradného postupu aj nedodržíaním povinnosti aktualizovať kataster nehnuteľností v súlade s právnym stavom a skutočným stavom podľa § 18 zákona č. 162/1995 Z.z. Upriamil pozornosť aj na § 18 ods. 1 písm. c) predmetného zákona, podľa ktorého katastrálny úrad zabezpečuje zostavenie návrhu registra obnovenej evidencie pozemkov, a teda žalovaná nesie zodpovednosť za správnosť údajov zapísaných v katastri nehnuteľností aj na podklade návrhu ROEP. Pokiaľ sa jedná o príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom žalovanej namietal, že táto je zjavná vzhľadom na to, že keby

príslušný správny orgán riadne viedol evidenciu katastra nehnuteľností, plnil si zákonné povinnosti a nepoužíval nesprávny úradný postup, žalobca by nikdy Pozemok nekúpil, lebo by to právne ani skutkovo nebolo možné, navyše žalovaná ako správny orgán na úseku katastra nehnuteľností duplicitný vklad vlastníckeho práva nikdy nemala povoliť. Záverom poznamenal, že pre prípad aplikácie zásady, že pri uplatnení nároku na náhradu škody voči štátu je potrebné preukázať neexistenciu, resp. nevyožiteľnosť práva z titulu bezdôvodného obohatenia; požaduje aby odvolací súd v tomto konaní skúmal, či bolo vôbec možné uspokojiť pohľadávku alebo jej časť vymožením od dedičov predávajúcich Pozemku, nakoľko predávajúci zomreli ešte predtým ako vyšla najavo duplicita zápisov v katastrí nehnuteľností, a ďalej žiadal zistiť či nebolo dedičstvo predĺžené; pripomenul, že uvedené žiadal už v konaní pred súdom prvej inštancie.

9. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Argumentovala najmä tým, že všeobecné súdy nie sú oprávnené mimo rámca správneho súdnictva skúmať vecnú správnosť správnych aktov vydaných príslušným orgánom a v konaní nebolo preukázané, že by právoplatné rozhodnutie Okresného Ú. N. L. o povolení vkladu vlastníckeho práva žalobcu k Pozemku do katastra nehnuteľností bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Mala za to, že z tohto dôvodu nie je splnená prvá a rozhodujúca podmienka vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, čo je samo o sebe dôvodom na zamietnutie žaloby bez toho, aby súd musel skúmať splnenie ďalších podmienok vzniku tejto zodpovednosti. Ďalej namietala, že nemožno uplatňovať pochybenie v postupe zamestnanca správneho orgánu a nemožno sa dovolávať prípadnej nezákonnosti postupu vkladového konania, pretože takéto hmotnoprávne či procesné pochybenia sa môžu iba priamo odraziť v rozhodnutí príslušného správneho orgánu.

9.1 V nadväznosti na nesprávny úradný postup, ktorým žalobca oponoval v odvolaní ohľadom nesprávneho uvedenia katastrálneho územia Pozemku pri zápise údajov na základe uznesenia o dedičstve č. D 225/93 žalovaná objasnila, že do katastra nehnuteľností sa zapisujú údaje uvedené v právoplatnej listine a nie v podkladových materiáloch, a preto aj napriek podkladu - identifikácii parciel, z ktorej bolo zrejmé, že Pozemok sa nachádza v katastrálnom území W. D. S., zápis vykonala podľa údajov v uznesení o dedičstve č. D 225/93 a Pozemok zapísala do katastrálneho územia R. N.; podotkla, že k pochybeniu došlo na strane notára prejednávajúceho dedičstvo a že žalovaná postupovala v súlade so zákonom, keď osvedčenie o dedičstve č. D 225/93 ako verejnú listinu zapísala do operátu katastra nehnuteľností, nejednalo sa teda o nesprávny úradný postup; akcentovala, že v danom prípade malo rozhodnutie iba deklaratórne účinky. K námietkam žalobcu týkajúcim sa nedôsledného preskúmania oprávnenia prevodcu nakladať s Pozemkom v konaní o povolení vkladu vlastníckeho práva žalobcu do katastra nehnuteľností ozrejmla, že vkladár oprávnenie preskúmava nahliadnutím do originálu listu vlastníctva, do jeho povinností však nepatrí prešetrovanie zákonnosti nadobudnutia vlastníckeho práva prevodcu. Na margo tvrdení žalobcu, že nedôsledne plnila svoje povinnosti vyplývajúce jej z katastrálneho zákona, nakoľko neprešetrila skutočný stav a tento stav nepreviedla do evidencie nehnuteľností uviedla, že ako správny orgán na úseku katastra nehnuteľností sama z vlastnej iniciatívy neprešetruje historické zápisy, ktoré predchádzajú jednotlivým konaniam, keďže katastrálny zákon ukladá všetkým účastníkom konania ako aj vlastníkom nehnuteľností povinnosť ohlasovať všetky zmeny týkajúce sa ich vlastníckeho práva, ako aj povinnosť oznamovať skutočnosti, na základe ktorých by malo dôjsť k zosúladeniu údajov v evidencii katastra so skutočným stavom. Uviedla, že predávajúci Pozemku museli, resp. mali vedieť, že Pozemok už raz predali F. A.. V tejto súvislosti ďalej upriamila pozornosť na to, že nárok na náhradu škody v civilnom súdnom konaní v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. môže byť úspešne uplatnený voči štátu až vtedy, ak nemožno dosiahnuť uspokojenie pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi iným titulom, napr. titulom vydania bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať; mala za to, že podaný návrh žalobcu bol predčasný, keď žalobca neexistenciu, resp. nevyožiteľnosť práva voči predávajúcim Pozemku z titulu bezdôvodného obohatenia nepreukázal. Záverom vyslovila presvedčenie, že predávajúci Pozemku sa bezdôvodne obohatili na úkor žalobcu, ktorému predali nehnuteľnosť, ktorej už neboli vlastníkami, nakoľko táto bola na základe rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva číslo V-2023/2000, zo dňa 25.5.2001, v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov F. A. V. O. C. A., F. M..

10. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario, keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; dospel k

záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, preto ho v súlade s § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil. Rozsudok verejne vyhlásil 30.7.2019 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

11. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

12. Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

13. Podľa § 3 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosť podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

14. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

15. Podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

16. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) ústavy a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) ústavy.

17. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak § 26 neustanovuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom.

18. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z.z. je v nadväznosti na čl. 46 ods. 3 ústavy určiť podmienky, za ktorých právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom vzniká a to spôsobom, ktorý umožní odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktoré boli neskôr posúdené ako nezákonné.

19. V súvislosti s objektívnou zodpovednosťou štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci odvolací súd konštatuje, že zákon č. 514/2003 Z.z. rozlišuje dve základné formy tejto zodpovednosti, pričom prvá je spojená s nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a druhá s jeho nesprávnym úradným postupom. V prejednávanej veci žalobca odôvodňoval svoj nárok oboma formami, t.j. jednak nesprávnym úradným postupom žalovanej ako aj jej nezákonným rozhodnutím o povolení vkladu vlastníckeho práva žalobcu k Pozemku do katastra nehnuteľností. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti štátu za škodu podľa predmetného zákona sú: existencia samotného nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávny úradný postup, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a škodou.

20. Odvolací súd najskôr upriamuje pozornosť na prvý predpoklad náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ktorým je samotná existencia nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu a v súlade s § 6 ods. 1 v prípade nezákonného rozhodnutia, jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom; táto podmienka je splnená iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené práve z dôvodu nezákonnosti; čo sa má pre účely zodpovednosti štátu za škodu považovať za nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne nedefinuje.

20.1. Definícia pojmu nezákonné rozhodnutie nie je ustálená ani v právnej teórii či praxi; judikatúra však pre účely zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci rozlišuje medzi výkladom nezákonnosti rozhodnutia súdu a rozhodnutia správneho orgánu. V prípade zrušujúceho rozhodnutia súdu vydaného na základe mimoriadneho opravného prostriedku nie je možné výklad § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ponímať doslovne, v prípade, ak na konštatovanie nezákonnosti rozhodnutia súdu nedávajú procesné pravidlá civilného súdneho konania žiadny priestor, vtedy je v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. nevyhnutné vykonať posúdenie nezákonnosti pri zohľadnení okolností konkrétneho prípadu a prihliadať na to, že nezákonnosť zrušeného rozhodnutia je materiálnou vlastnosťou zrušeného rozhodnutia, a nie formálnou vlastnosťou zrušujúceho rozhodnutia, preto nemusí byť nezákonnosť výslovne uvedená vo výroku, resp. v odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia, pričom však nezákonnosť musí zo zrušujúceho rozhodnutia nepochybne vyplývať; v prejednávanej veci si však žalobca uplatňuje svoj nárok na základe rozhodnutia správneho orgánu, preto je právoplatné rozhodnutie správneho orgánu spôsobilé byť predmetom samostatného konania o preskúmanie zákonnosti a postupu správneho orgánu v správnom súdnictve a prípadná jeho nezákonnosť je potom výslovne konštatovaná priamo vo výroku alebo v odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia.

20.2 Definíciu pojmu nesprávny úradný postup zákon č. 514/2003 Z.z. vymedzuje v § 9 ods. 1 demonštratívnym výpočtom. Správne konania vedené pred orgánmi verejnej správy sú obvykle zakončené vydaním rozhodnutia, ktoré je preskúmateľné súdom v správnom súdnictve, v rámci tohto konania je preskúmaný aj postup správneho orgánu predchádzajúci vydaniu dotknutého rozhodnutia; v súlade s ustálenou judikatúrou si preto žalobca nemôže v konaní uplatňovať ako nesprávny úradný postup také hmotnoprávne či procesné pochybenia v činnosti správneho orgánu, ktoré sa môžu priamo odraziť v obsahu jeho rozhodnutí. Odvolací súd je názoru, že v prejednávanej veci sa úradný postup, ktorý žalobca označuje za nesprávny, napokon prejavil v rozhodnutí žalovanej o povolení vkladu vlastníckeho práva žalobcu k Pozemku do katastra nehnuteľností; jednalo sa o žalobcom namietaný postup spočívajúci v údajnom nedodržíaní § 8 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 265/1992 Zb. a § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 266/1992 Zb., pri zápise dedičského uznesenia č. D 225/93 do katastra nehnuteľností, ďalej v nedodržíaní § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. v tom zmysle, že žalovaná v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva žalobcu k Pozemku riadne nepreskúmala oprávnenie prevodcov nakladať s Pozemkom a v nedodržíaní povinnosti aktualizovať kataster nehnuteľností v súlade s právnym stavom a skutočným stavom podľa § 18 zákona č. 162/1995 Z.z.

20.3. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie nevyplývalo, že by prebehlo konanie o preskúmanie zákonnosti dotknutého rozhodnutia žalovanej o povolení vkladu vlastníckeho práva žalobcu k Pozemku do katastra nehnuteľností, resp. tomuto rozhodnutiu predchádzajúceho postupu žalovanej ako správneho orgánu, v správnom súdnictve; preto prihliadajúc na judikatúru Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorej všeobecné súdy nie sú oprávnené skúmať platnosť či zákonnosť správnych aktov vydaných príslušným orgánom (nejde totiž o právny úkon) mimo rámca správneho súdnictva, ale zásadne len so zreteľom na to, či išlo o akty nulité (ničotné), teda o akty, ktorých vady sú tak závažné (čo do zápornej kvality vady), že sa neuplatní prezumpcia ich správnosti, a pri kategórii aktov, ktoré sú len vecne chybné alebo nezákonné platí prezumpcia ich správnosti, pokiaľ nie sú vymedzeným postupom opravené alebo zrušené a musia byť považované za bezchybné, majú právne účinky a sú pre súdy závažné (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.10.2008, sp. zn. 5 Cdo 157/2007); odvolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že v prejednávanej veci nie je splnená prvá podmienka zodpovednosti žalovanej za škodu a to existencia nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu.

20.4 Nad rámec uvedeného hodno poznamenať, že neobstojí ani námietka žalobcu v odvolaní, že proti rozhodnutiu žalovanej, ktorým bol povolený vklad jeho vlastníckeho práva k Pozemku do katastra nehnuteľností nie je prípustný opravný prostriedok; keďže aj v prípade, ak by žalobca tvrdil, že sa v tejto veci jedná o prípad hodný osobitného zreteľa v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., domáhať

sa náhrady škody by mohol stále len za splnenia podmienky podľa § 6 ods. 1, t.j. že rozhodnutie bolo pre nezákonnosť zrušené v rámci v konania o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej ako orgánu verejnej správy a jemu predchádzajúceho postupu žalovanej; v opačnom prípade, ak by súd priznal náhradu škody z rozhodnutia, ktoré pre nezákonnosť zrušené nebolo, došlo by k vytvoreniu nekonsolidovaného právneho stavu, daného paralelnou existenciou protichodných rozhodnutí, t.j. rozhodnutia, ktoré nebolo pre nezákonnosť zrušené a rozhodnutia priznávajúceho zodpovednosťný nárok na základe jeho nezákonnosti (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.6.2010, sp. zn. 1 Cdo 43/2009 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. zo dňa 31.5.2011, sp. zn. 6 Cdo 115/2010).

21. S ohľadom na podrobnú právnu argumentáciu (odsek 20) odvolací súd ustálil, že v prejednávanej veci nebola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu, ako jedného z predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z.; čo je s prihliadnutím na to, že pre vyvodenie zodpovednosti za škodu je potrebné kumulatívne splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok samo o sebe dostatočným dôvodom na potvrdenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom z dôvodu, že je vo výroku vecne správny. Pre úplnosť právneho odôvodnenia, s prihliadnutím na námietky žalobcu v odvolaní, ktorými osobitne zdôvodňoval splnenie všetkých predpokladov vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci; sa odvolací súd nad nevyhnutný rámec osobitne zaoberal aj zvyšnými dvoma predpokladmi náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci a to existenciou škody a príčinnou súvislosťou medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a škodou.

22. V súvislosti s otázkou vzniku a existencie škody na strane žalobcu odvolací súd považuje za potrebné ozrejmiť, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nemá povahu všetko zahŕňajúceho inštitútu, ktorý by ako jediný reparoval všetky potenciálne škody vzniknuté určitému subjektu po vydaní nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávnom úradnom postupe. Z dlhodobej a relatívne ustálenej judikatúry všeobecných súdov vyplýva, že nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu môže byť v civilnom súdnom konaní uplatnený až vtedy, ak žalobca nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať. Z dôvodu neexistencie definície škody v zákone č. 514/2003 Z.z. je totiž potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa skutočnou škodou rozumie ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného (spočíva v zmenšení jeho majetkového stavu oproti stavu pred škodovou udalosťou) a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch; skutočnou škodou je aj ujma spočívajúca v neuspokojenej pohľadávke veriteľa voči dlžníkovi, ktorej náhradu požaduje od štátu ako subjektu zodpovedného za prípadné nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci. Táto škoda však nevzniká už v okamihu splatnosti pohľadávky, resp. omeškania dlžníka, ale až okamihom, keď sa právo veriteľa na plnenie proti dlžníkovi stalo fakticky nevymáhateľným (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 7.10.2004, sp. zn. 25 Cdo 105/2004). Pokiaľ má teda žalobca pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia, škoda mu ešte nevznikla; úspešne by si mohol uplatniť nárok na náhradu škody od štátu iba vtedy, ak by preukázal, že sa bezúspešne domáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Existencia pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia teda vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy, a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu s právnou úpravou bezdôvodného obohatenia; kým totiž žalobca má pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto ho získal, resp. kým nepreukázal bezúspešné domáhanie sa vydania tohto obohatenia (ak táto bezúspešnosť nebola ním zavinená), nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a to existencia samotnej škody (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.5.2006, sp. zn. 4 Cdo 199/2005). Odvolací súd v tejto súvislosti iba pripomína, že dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania bezúspešného domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia spočíva na žalobcovi.

23. Pokiaľ sa jedná o príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom a škodou odvolací súd uvádza, že zákon č. 514/2003 Z.z. kauzálny nexus bližšie nešpecifikuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo

všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti. Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom. Vychádzajúc z rozhodovacej praxe všeobecných súdov, odvolací súd podčiarkuje, že nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávny úradný postup môže byť dokonca aj významným článkom reťazca príčin a následkov, ale samotná táto skutočnosť ešte neznamená bez ďalšieho aj danosť príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a škodou. Štát teda nezodpovedá "automaticky" za každú ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére určitej fyzickej osoby alebo právnickej osoby po vydaní nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo po jeho nesprávnom úradnom postupe. Nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup orgánu štátu teda musí byť bezprostrednou príčinou škody.

23.1. Po relevantnom vyhodnotení (uvedených) právne významných skutočností dospel odvolací súd k záveru, že žalobcom požadované peňažné plnenie, ktorého sa domáha titulom náhrady škody, a ktorého výška zodpovedá žalobcom zaplatenej kúpnej cene Pozemku, nepredstavuje jeho majetkovú ujmu spôsobenú rozhodnutím, resp. úradným postupom žalovanej. Majetok žalobcu sa nezmenšil bezprostredne v nadväznosti na rozhodnutie žalovanej o povolení vkladu vlastníckeho práva žalobcu k Pozemku do katastra nehnuteľností, resp. v nadväznosti na jej postup predchádzajúci tomuto rozhodnutiu. Tento dôsledok nastal zaplatením kúpnej ceny žalobcom v prospech V. F. V. A. F., t.j. v prospech osôb, ktoré neboli vlastníkami Pozemku a tým došlo k úbytku jeho majetkových hodnôt. Samotné skutočnosti, ktorými dôvodí žalobca v odvolaní: nedodržanie § 8 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 265/1992 Z. z. a § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 266/1992 Zb., pri zápise dedičského uznesenia č. D 225/93, zo dňa 29.4.1993, nedodržanie § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. v tom zmysle, že žalovaná v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva žalobcu k Pozemku riadne nepreskúmala oprávnenie prevodcov nakladať s Pozemkom, ani nedodržanie povinnosti aktualizovať kataster nehnuteľností v súlade s právnym stavom a skutočným stavom podľa § 18 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/1995 Z.z.; nie sú sami o sebe bezprostrednou príčinou škody žalobcu a nespôsobili sami o sebe zmenšenie jeho majetku. Preto podľa názoru odvolacieho súdu nebola v danej veci daná ani príčinná súvislosť medzi rozhodnutím žalovanej o povolení vkladu vlastníckeho práva žalobcu k Pozemku do katastra nehnuteľností, resp. medzi jemu predchádzajúcim úradným postupom, a zmenšením majetku žalobcu, t.j. škodou, náhrady ktorej sa domáha.

24. S poukazom na vyššie uvedené právne závery odvolací súd konštatuje, že v prejednávanom spore nie je daný ani jeden z troch predpokladov vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a ani námietky žalobcu v podanom odvolaní neboli z povahy veci spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (391 ods. 2 C.s.p.) správne vyhodnotil nedôvodnosť žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci.

25. K námietke nepresvedčivosti a nedostatočnej odôvodnenosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mala vo veci plný úspech.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).